॥तैत्तिरीय ब्राह्मणम्॥

॥चतुर्थः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे तृतीयाष्टके चतुर्थः प्रपाठकः॥

ब्रह्मणे ब्राह्मणमालंभते। क्षुत्रायं राज्जन्यम्। मुरुद्धो वैश्यम्। तपंसे शूद्रम्। तमंसे तस्करम्। नारंकाय वीर्हणम्। पाप्मनें क्रीबम्। आक्रयायायोगूम्। कामाय पुश्र्श्वलूम्। अतिकृष्टाय मागधम्॥१॥

गीतायं सूतम्। नृत्तायं शैलूषम्। धर्माय सभाचरम्। नृर्मायं रेभम्। निरेष्ठाये भीमलम्। हसाय कारिम्। आनन्दायं स्त्रीष्खम्। प्रमुदं कुमारीपुत्रम्। मेधाये रथकारम्। धैर्याय तक्षाणम्॥२॥

श्रमांय कौलालम्। मायायै कार्मारम्। रूपायं मणिकारम्। शुभे वपम्। शर्व्याया इषुकारम्। हेत्यै धंन्वकारम्। कर्मणे ज्याकारम्। दिष्टायं रञ्जसर्गम्। मृत्यवे मृग्युम्। अन्तंकाय श्वनितम्॥३॥

सन्धर्ये जारम्। गृहायोपपृतिम्। निर्ऋंत्ये परिवित्तम्। आर्त्ये परिविविदानम्। अराध्ये दिधिषूपतिम्। पृवित्रांय भिषजम्। प्रज्ञानांय नक्षत्रदर्शम्। निष्कृत्ये पेशस्कारीम्। बलांयोपदाम्। वर्णायानूरुधम्॥४॥

न्दीभ्यः पौञ्जिष्टम्। ऋक्षीकाँभ्यो नैषांदम्। पुरुष्व्याघ्रायं दुर्मदम्। प्रयुद्ध उन्मंत्तम्। गुन्धुर्वाप्रस्राभ्यो ब्रात्यम्। सप्देवजनेभ्योऽप्रतिपदम्। अवभ्यः कित्वम्। इर्यताया अकितवम्। पिशाचेभ्यो बिदलकारम्। यातुधानैभ्यः कण्टककारम्॥५॥

उथ्मादेभ्यः कुज्जम्। प्रमुदे वामनम्। द्वाभ्यः स्नामम्। स्वप्नायान्थम्। अधमीय बिधरम्। संज्ञानाय स्मरकारीम्। प्रकामोद्यायोपसदम्। आशिक्षायै प्रश्जिनम्। उपशिक्षायां अभिप्रश्जिनम्। मुर्यादाये प्रश्जिववाकम्॥६॥

ऋत्यै स्तेनह्रंदयम्। वैरंहत्याय् पिशुंनम्। विवित्त्यै क्ष्तारम्। औपंद्रष्टाय सङ्ग्रहीतारम्। बलायानुचरम्। भूम्ने पंरिष्कुन्दम्। प्रियायं प्रियवादिनम्। अरिष्ट्या अश्वसादम्। मेधांय वासः पल्पूलीम्। प्रकामायं रजयित्रीम्॥७॥

भायै दार्वाह् रम्। प्रभायां आग्नेन्थम्। नाकंस्य पृष्ठायांभि-षेक्तारम्। ब्रध्नस्यं विष्ठपाय पात्रनिर्णेगम्। देवलोकायं पेशितारम्। मनुष्यलोकायं प्रकरितारम्। सर्वेभ्यो लोकेभ्यं उपसेक्तारम्। अवंत्ये वधायोपमन्थितारम्। सुवर्गायं लोकायं भागदुघम्। वर्षिष्ठाय नाकांय परिवेष्टारम्॥८॥

अर्मेभ्यो हस्तिपम्। जुवायाँश्वपम्। पुष्टौं गोपालम्। तेजंसेऽजपालम्। वीर्यायाविपालम्। इरायै कीनाशम्। कीलालांय सुराकारम्। भुद्रायं गृहुपम्। श्रेयंसे वित्तुधम्। अध्यक्षायानुक्षुत्तारम्॥९॥

मन्यवेऽयस्तापम्। क्रोधांय निस्रम्। शोकांयाभिस्रम्। उत्कूलविकूलाभ्यां त्रिस्थिनम्। योगांय योक्तारम्। क्षेमांय विमोक्तारम्। वर्ष्षे मानस्कृतम्। शीलांयाञ्जनीकारम्। निर्ऋत्यै कोशकारीम्। यमायासूम्॥१०॥

यम्यै यम्सूम्। अर्थर्वभ्योऽवंतोकाम्। संवृथ्सरायं पर्यारिणीम्। परिवृथ्सरायाविजाताम्। इदावृथ्सरायाप्-स्कद्वरीम्। इद्वथ्सरायातीत्वरीम्। वृथ्सराय विजर्जराम्। संवृथ्सराय पर्तिक्रीम्। वनाय वन्पम्। अन्यतोरण्याय दाव्पम्॥११॥

सरोंभ्यो धैवरम्। वेशंन्ताभ्यो दाशम्ँ। उपस्थावंरीभ्यो बैन्दम्ँ। नुङ्गुलाभ्यः शौष्कलम्। पार्याय कैवर्तम्। अवार्याय मार्गारम्। तीर्थेभ्यं आन्दम्। विषंमभ्यो मैनालम्। स्वनेंभ्यः पर्णकम्। गृहाँभ्यः किरांतम्। सानुंभ्यो जम्भंकम्। पर्वतेभ्यः किम्पूंरुषम्॥१२॥

प्रतिश्रुत्कांया ऋतुलम्। घोषांय भृषम्। अन्तांय बहुवादिनम्। अनुन्ताय मूकम्। महंसे वीणावादम्। क्रोशांय तूणवध्मम्। आक्रन्दायं दुन्दुभ्याघातम्। अवरुस्परायं शङ्ख्ध्मम्। ऋभुभ्योजिनसन्धायम्। साध्येभ्यंश्चर्म्मणम्॥१३॥ बीम्थ्सायै पौल्क्सम्। भूत्यै जागर्णम्। अभूत्यै स्वप्नम्। तुलायै वाणिजम्। वर्णाय हिरण्यकारम्। विश्वैभ्यो देवेभ्यः सिध्मलम्। पृश्चाद्दोषायं ग्लावम्। ऋत्यै जनवादिनम्। व्यृद्धा अपगुल्भम्। सुर्शुरायं प्रच्छिदम्॥१४॥

हसाय पुश्क्षलूमा लेभते। वीणावादं गणंकं गीतायं। यादंसे शाबुल्याम्। नुर्मायं भद्रवृतीम्। तूण्वध्मं ग्रांमुण्यं पाणिसङ्घातं नृत्तायं। मोदायानुक्रोशंकम्। आनुन्दायं तलुवम्॥१५॥

अक्षराजायं कित्वम्। कृतायं सभाविनम्। त्रेतांया आदि-नवदुर्शम्। द्वाप्रायं बिहुः सदम्। कलंये सभास्थाणुम्। दुष्कृतायं च्रकांचार्यम्। अध्वंने ब्रह्मचारिणम्। पिशाचेभ्यंः सैल्गम्। पिपासायं गोव्यच्छम्। निर्ऋत्ये गोघातम्। क्षुधे गोविकर्तम्। क्षुतृष्णाभ्यान्तम्। यो गां विकृन्तंन्तं मार्सं भिक्षंमाण उपतिष्ठते॥१६॥

भूम्यै पीठस्पिणमा लंभते। अग्नयेऽ५ंस्लम्। वायवें चाण्डालम्। अन्तरिक्षाय व॰शन्तिनम्। दिवे खंलतिम्। सूर्याय हर्यक्षम्। चन्द्रमंसे मिर्मिरम्। नक्षेत्रेभ्यः किलासम्। अहें शुक्रं पिंङ्गलम्। रात्रियै कृष्णं पिंङ्गाक्षम्॥१७॥

वाचे पुरुषमा लेभते। प्राणमंपानं व्यानमुंदानः संमानं तान् वायवें। सूर्याय चक्षुरा लेभते। मनश्चन्द्रमंसे। दिग्भ्यः श्रोत्रम्। प्रजापंतये पुरुषम्॥१८॥ अथैतानरूपेभ्य आलंभते। अतिंहस्वमितंदीर्घम्। अतिं-कृश्मत्य रंसलम्। अतिंशुक्रुमितंकृष्णम्। अतिंश्रक्ष्णमितं-लोमशम्। अतिंकिरिट्मितंदन्तुरम्। अतिंमिर्मिर्मितं-मेमिषम्। आशायें जामिम्। प्रतीक्षायें कुमारीम्॥१९॥

ब्रह्मणे गीताय श्रमांय सुन्धये नदीभ्यं उथ्सादेभ्य ऋत्ये भाया अर्मेभ्यो मृन्यवे युम्ये दशंदश् सरौंभ्यो द्वादंश प्रतिश्रुत्कांये बीभ्थ्साये दशंदश् हसाय सप्ताक्षंराजाय त्रयोदश् भूम्ये दशं वाचे षडथ नवैकान्नविर्शितः॥१९॥

ब्रह्मणे युम्यै नवंदश॥१९॥

ब्रह्मणे कुमारीम्॥

हरिः ओम्॥ ॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे तृतीयाष्टके चतुर्थः प्रपाठकः समाप्तः॥